

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Ivris Gvlielmi Dvrandi

Durantis, Guilelmus

Augustae Taurinorum, 1578

Pœna temerè litigantium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96857](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96857)

Fructus rei legatæ sunt legatarij à tempore mortis testatoris. Bal. in l. legatis. C. de vfur. & fruct. lega. & not. s.

Creditor tenetur de fructibus percipere. & quos percipere potuit. l. 2. C. de pign. actio. facit de crescere. verbi gratia obtuli tibi æquum tempore debiti. qui tunc valebat decem. nunc valet 20. Tac. de Aret. dicit qd mora creditoris non facit de crescere aßimilationem. petrus tepet contra. quia contra aßim non debet claudicare. ita Alb. in l. vinum. ff. certum per. fac. l. si hominẽ in ff. man.

An si bona fidei possessor perdat bonas dum laborat bona, alias non perditurus, recuperabit tanquam sumptus factos causa colendi. Bal. in l. 3. de f. uci. & l. t. expen.

Quod m. la fidei possessor non tenetur de fructibus qui percipi poterunt ex re possessam hore facta, industria & artificio possessoris. Ang. in l. fin. autem. s. ff. de rei vend. alias i. certum eo. tit.

Diferentia est inter fructum civilem & naturalem, Albric. in l. diuortio. ff. fol. mat. Ange. in l. si nauis. ff. de rei vend.

De libello in quo petuntur res cum fructibus perceptis & percipiendis, debet intelligi vique ad sententiam. Angel. in l. Iul. s. idem Iul. ff. de rei vendi.

Diferentia est an verbum fructus proferatur ab homine in contractu. de quo per Ang. in l. si a domino. s. ff. de peti. here.

Nota quod si quis possidet rem cum titulo qui sit nullus, an reneatur de fructibus qui percipi poterunt. Ange. in l. sed & repetitur. ff. quod me. caus.

Nota quod in reameum in litem, licet locum habeat contra tutorem & heredem eius, non tamen contra fideiussores tutoris: ratio, quia primi tenentur ex contractu tutela, qui est bonæ fidei, fideiussores tenentur ex stipulatione qua est stricti iuris, in qua non iuratur in litem gloss. et pot. in l. sine hærede. in princip. ff. de administrat. tutoris. ex hoc sequi videtur quod cum statutum Mediolani de damno & interesse interpretetur & seruetur tantum in contractibus bonæ fidei, quod si soluta sit fors ex contractu bonæ fidei non possit amplius peti interesse, quamquam sit in stipulatione deductum: quia ex contractu bonæ fidei peti non potest, l. in j. C. de posito. nec ex stipulatione qua est stricti iuris, ubi non habet locum itatum, nec ob quod stipulatio sequi ut naturam contractus cui apponitur. l. si legat. de lega. l. si stipulatus. de vfur. quia illud verum in primordialia natura, puta hæresceret per infestationem: secus in ea qua superuenit ex accidenti per eandem gloss. sequi videtur quod per dictum statutum non possit iurari interesse contra fideiussores: cum ipse semper obligatur ex verborum obligatione, l. blanditus. C. de fideiuss. & l. quinta. s. penulti. de verbo. obliga. quod not.

An interesse possit ab initio taxari quia in hoc videtur varij varia dicitur, ad concordiam omnium videtur sic posse distingui. Aut taxatio interesse respicit principalem rem promissam, aut debitam, aut respicit eam accesoriam primum, & potest taxari, puta si res vendita emittatur, promittitur venditori pretium convenitum vel plus, vel minus, vel alio casu simili, ita potest intelligi l. fin. ff. de præto. stip. ita vult Bal. in l. j. C. de sum. trius & f. d. ca. p. ost tres columnas. ver. deinde pone hanc distinctionem, & ita vide etiam Raph. de sulata etiam glo. in c. dilecta. de fo. comp. in glo. mag. ibi. & idem vult etiam, cum allegant dicit. l. fin. si vero respicit accessorie rem debitam, tunc taxatur interesse, quia non fit, aut quia non datur, si primum, aut taxatur annuatim vel mensuratum, & non potest, secundum Barto. in l. ita si pulatus. de verbo. oblig. aut taxatur pro vna præstatione tantum, & potest secundum Innoc. in cap. sacro. de sentent. excom. super verbo ad interesse sic præpõe. v. ff. not. quod aßimatio sine interesse, ubi si vero non fecero qd promissum. f. l. in h. c. l. sequenti. ff. de verb. obli. ff. de verb. obli. s. h. & potest dari exemplum vbiunque in obligatione facti succedit obligatio ad interesse, si stipulationes non dividuntur, s. Celsus. de verbo. obli. cum simi. Idem putarem vbi factum non esset in obligatione, sed in conditione: puta si tale quod non fecero, dabo tantum. Si vero taxatur interesse, quia non datur fors, tunc aut fors est debita ex causa mutui veri vel præsumpti, & tunc non potest taxari, ita potest intelligi Bar. in d. l. j. de sum. trius. & f. ca. supra alleg. non tam ea ratione quam ipse dicit, quia futura prævideri non possunt, quam quia sapit vsum, quæ in solo mutuo attenditur, sicut in l. in c. in ciuitate. de vfur. hic est quod non puto posse taxari ab initio in contractibus qui frequentissime celebrantur in temporibus hodiernis, puta ex causa bladi vel vini debiti, vel simili, quia cum hęc quæ sitissime ita causa apponantur, & tamen vere est mutuum, propter talem frequentiam habetur præsumptio mutui, argu. l. iustus. in p. inc. ff. de vfur. cap. aut fors ipsa debetur ex causa alia, quam veri mutui vel præsumpti, & tunc puto regulariter posse taxari ab initio, sicut in contractu emptionis, vt in l. curabit. C. de actio. em. pti. cum sim. sicut in dote promissa marito, vt in ca. salubriter. de vfur. sicut in specie debita, vt in d. l. ita stipulatus. de verb. obli. & l. j. s. item si ita. ff. ad l. Falci. & l. 2. ff. de penu leg. & l. cum sine. & l. si penum. ff. quan. dies leg. ce. Idem puta si ipsa species non sit in dispositione, sed in conditione, vt in præ. leg. ad hanc materiam videl. si ita stipulatio. ff. de ope. lib.

Nota multos casus in quibus potest interesse peti, & deberi sine periculo vfurarum. Bar. & Ang. in l. diuus ff. ad leg. Fal. Bal. in l. si in ff. C. de peti. here. & in l. 2. D. de vfur. rei iudi. & in l. hac edita. s. his ita. de secun. pup. Alber. in rub. de vfur. C. vide c. per vestras. de don. inter vir. & vxor. vide l. si vt certo. s. ff. de inoffic. comm. odati. vbi commodatur pecunia ad pompam. vide Magistratum in versu. pignus. vide Hoff. in d. c. salubriter. de vfur. vbi enumerat multos casus.

a ¶ De poena temere litigantium. Rubrica.

ADDITIO

a Vide, quod dixi supra de expensis: que Summa Azo. Instit. de pen. amp.

quod Joann. omiserat. dixerat enim Azo. quod in genere tradi poterant tres poenæ, scilicet corporalis, pecuniaria, & fama: quod de prima dixerat Azo. omiserunt isti clerici & prælati. Sed Innocentius eis maior, id nõ curavit, qui de illa posuit in decretali. qualiter & quando. 2. de accus. in gl. magna; que incipit, dicit Inno.

SUMMARY

- 1 Poena temere seu calunniosè litigantis que sit.
- 2 Temere litiganti semper est poena pecuniaria imponenda.
- 3 Temerarius circa propriam scripturam, vel numerationem sibi factam, si de mendacio conuincatur, in duplam est puniendus.
- 4 Consuetudo in diuersis curijs circa poenas intelligendas, est varia.
- 5 Calunniosè episcopum accusans qua poena tenetur.
- 6 Qualibet ferè ciuitas sua statuta circa poenam infestationem obseruat.
- 7 Statutum semper debet aliquid operari.

ICTO De expensis & interesse, ad quæ temere litigantes tenentur, vtile est, vt de alijs eorum poenis aliqua annõctemus.

¶ Poenatur temere, seu calunniosè litigantis est, & quandoque sit infamis per sententiam: quandoque ipso iure, puta actione furti, vbi honorum in partem & iniuriarum, de dolo, & sepulchro violato, & expilata hereditatis, & in actione in factum, contra mulierem calunniosè missam in possessionem causa ventris & in actione tutelæ, mandati, depositi, & pro socio, quæ directè infamant, vt hæc omnia probantur. Institutio. de poena tempo. litig. s. ex quibusdam. sexta questione. prima. infames & capitul. quicumque. C. de appellatio. à proconsulibus. 22. questione. s. si quis coniunctus. lxxvij. distinction. religio. sum. & supra. de delat. iur. versicul. vt autem. & melius in Ro. pertorio nostro, in titu. de infamia. ¶ Item temere litiganti semper imponitur pecuniaria poena: puta si filius, vel libertus sine venia iudicis parentes, vel patrum in eis vocauerit. puniatur in quinquaginta aureis, vt Institutio. de poen. tempo. litig. in fin. & si soluendo non sit, verberibus castigatur. ff. de in ius voc. l. penultim. & fin. 2. questione. prima. prohibentur. 12. questione. 2. qui manumittuntur. 4. questione. tertia. versicul. item lex Iuli. Item in actione legis Aquiliae, & in actione legatorum vbi retentorum puniatur poena dupli, Institutio. eod. s. aduersus. & 13. questione. 2. oblata. & capitul. clerici. Item negans per mendacium se possidere, perdit possessionem, ff. de rei vend. l. penultim. Item in noxali, si negat se possidere feruum, vel animal, quod a dedit noxam, per illud, 2. ff. de noxa. si ferus depositus. s. si negauerit. ¶ Item temere litigans circa propriam scripturam, vel circa numerationem sibi factam, si conuincatur de mendacio per testes, vel per instrumenta, puniatur in duplam. Si autem conuincatur per sacramentum sibi delatum, puniatur tantum in expensis, vt in authent. de trienn. & semel. s. studium. Item vocans alium temere in ius, puniatur circa viticia & sumptus litis, ff. de iudic. cum quem extra, de poenis calumnia in C. de fruct. & lit. expen. l. prima. & 2. de quo dicit, ut supra. de expen. ¶ Breuiter circa poenas huiusmodi inferendas te referas ad varias consuetudines, quæ in diuersis curijs obseruantur, 76. distinctio. utinam. extra. de eo, qui mit. in poss. causa rei seru. an. cap. cum uenissent. Quædam tamen personæ sunt, quæ tenentur ad hanc iuris acerbitatem. C. de episcop. aut. tam demeritis. de hoc uide supra de actio. seu peti. s. sequitur. ¶ Item qui calunniosè accusat episcopum, etiam coram iudice competenti, puniatur in 30 pondo auri, ut C. de episcop. & cleri. si qua per calumniam in princip. ¶ Sed queritur, utrum leges masculinæ punientes locum habeant hodie, cum ferè qualibet ciuitas sua sta-

ADDITIONES.

- a Perdit illud. ¶ Posuit Io. de Deo. sed dicere debuit cum Azo. perdit arbitrium deditiois noxæ: & sic dicit lex. Non poterit ergo illud dare pro noxa actori inuito: quod prius poterat.
- b Breuiter. ¶ Secundum Io. de Deo, vbi supra: quia finita sunt verba Azonis, quæ ponere voluit actor. hoc dico propter id, quod dixi supra: & quæ dabat etiam Azo. casum legis, cum de indebito, quem ponit decreta l. vltima de solut. subdebat etiam Azo. quod isti sunt legales ramites contra calumniosas iniquitates, de quib. loquitur procerum Institutionum in l. i. c. 10.

ita statuta habeat super quolibet maleficio, praesertim in Italia? Quidam dicunt, quod statutum municipale tollit leges de hoc tractantes, arg. ff. de iud. cum praetor. ff. de penis, hodie. C. de infamis, & si severior. ¶ Statutum enim debet aliquid operari & facit ff. de penis, l. i. & l. interpretacione. Alij contra, quod iudex, siue Potestas possit imponere penam legis, si sit maior: quia sic iurat, in auth. iusiurandum, quod praef. ex t. de iureiuran. uenientes. Item si condemnat in maiori ergo & in minori, ff. de arbit. diem. de hoc 3. tit. proximo. §. i. uer. primo. *

ADDITIO.

¶ Versicu. primo. ¶ Vber. de Bo. recitabat super l. tutoris. C. ad l. Iul. de vi pub. & per hanc questionem fuisse Ianuz: & hac habito consilio peritorum diuersarum ciuitatum, fuit lege municipali obentum super maleficio: & si expresse non tollat legem communem tamen tacite illam tollere, & solam municipalem debere seruari. & facit, quod no. Institur. de offic. iudic. in princip. & fertur Alberic. Papien. simpliciter hoc dictum tenuisse: cui aliqui assentiunt, & apparet mens statuti volentis suam poenam subrogare poenae legali, argument. ff. si quis cau. si eum. §. qui iniuriarum. facit de

aptism. maiores. post prin. alias secus, secundum ipsos. Ipse tamen Vber. in aul. ubi de agente criminaliter, in charta 6. Ioan. de Deo in lib. 2. sub eod. tit. consultit, accusationem fieri vtraque lege, vt iudex vtraque, vel alteri iurare possit, prout vult: sed si cogatur eligere statutum, quia posterius est de iure codici. l. diuus. Guil. de Suza. in l. 4. C. de sepulchro uiolato, tenet quod ambabus poenis puniri non debet: quia non debet quis fieri duabus legibus reus, ff. accusa. senatus. in fin. sed quantum plus est in vna, quam in reliqua, ff. vi bonor. raptor. l. prima. de action. & obligatio. cum ex vno. & lege, qui seruum. & l. quoties §. primo. & l. plura. vnde confuluit illam maiorem legale impo. nendam quae includit minorem, quam imponit statutum: & sic satisfiet vtrique vide quod in d. l. 4. notauit Cyn. in vltim. quest. & quod sicut Iacob. de Bel. in q. quam posuit C. de requir. re. in 3. membro q. qui tenet. legem municipalem derogare iuri communi in loco, & c. ADDE, an per poenam statuti sit sublata poena legis, Bald. consil. 210. 3. lib.

¶ Bald. de Poena temere litigantium.

AN poena statuti tollat poenam iuris communis, versicu. supra. per G. C. de sepulchro violan. l. qui sepulchra. per Cyn. vide supra. de accusa. §. 2. Statutum si sit legi contrarium, derogat legi, quia posterius est, infra tit. 1. in princip. G.

FINIS.

REGIS TR V M

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z

A a B b C c D d E e F f G g

Quoties sunt discuriones praeter G g qui est termino.

A V G V S T A E T A V R I N O R V M

Apud hanc Nicolaus Bevilacqua. 1778.

oterane
a dixit
id no
ufin gl.

factam

in obser.

ad qua
est, vt
emus.

umnio
fit infu
ipso iu
a rapiro
uichro
n, con
sa ven
o, quae
tio. de
ima. in
stibus.
religio
sin Ro
itigant
libertus
rit, pu
ollitig.
de in ius
27 qua
item lex
orum vi
erfus. &
er men
l. penu.
l. quod
§. si ne
oturam,
menda
i. Si au
tur tan
udiam.
& sum
ia m. C.
e expen.
e referas
tur, 76.
seruan.
non te
demen
tem qui
mpeten
qua per
s malefi
et ciuitas
sua sta

erdit arbi
re pio no

erba Az
pra: & q
retalis vl
tes contra
tutionum